

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія міжнародних економічних досліджень» для здобувачів вищої освіти галузі знань С соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини предметної спеціальності (спеціалізації) С1.02 Міжнародні економічні відносини освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини».

Розробник: к. філол. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин **Рошко С.М.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № 6 від «10» червня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних
відносин

протокол № 4 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Ерфан Є.А.

©Рошко С.М., 20__р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20__р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,1 самостійної роботи студента – 5,5 для заочної форми навчання: самостійної роботи студента – 8	2	2
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	12	2
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний іспит	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**» є подати студентам широке наукове уявлення про роль методології в науковому пізнанні та практичній діяльності, прищепити їм практичні навички щодо здійснення творчого пошуку у дослідженні складних явищ і процесів, що відбуваються у світовому господарстві і міжнародних економічних відносинах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК10. Здатність виявляти тенденції розвитку міжнародних фінансових та інвестиційних ринків, розуміти технологію прийняття рішень для розробки тактики поведінки держави і компаній у міжнародному фінансовому середовищі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-професійної програми (ОПП):

ОК6 Управління міжнародними проектами і програмами

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародний бізнес**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.	ПРН1.
Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.	ПРН2.
Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне	ПРН3.

забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	
Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.	ПРН4.
Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.	ПРН6.
Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження	ПРН8.
Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.	ПРН14.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здобути необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.	ПРН1.
Навчитися креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.	ПРН2.
Вміти систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	ПРН3.
Навчитися приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин та, зокрема міжнародного бізнесу, за невизначених умов і вимог.	ПРН4.
Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, які стосуються проблематики власного магістерського дослідження.	ПРН6.
Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.	ПРН8.
Освоїти вимоги до підготовки і публікації наукових тез наукової доповіді і наукової статті, подати до публікації наукову статтю за результатами магістерського дослідження.	ПРН14.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, тестування, презентації, підготовка і захист есе, модульна

контрольна робота, іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, тестовий контроль, захист есе (рефератів), презентації по темах навчальної дисципліни

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (тести)

Форма підсумкового семестрового контролю: тестовий контроль (іспит)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
1 модуль (50)											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

*Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне підсумкових оцінок за практичні заняття, виконання самостійних контрольних робіт, індивідуального завдання та модульної контрольної роботи;

**оцінка за самостійне виконання індивідуального завдання враховується у поточному контролі

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття у формі усного опитування	5	25
Виконання індивідуального завдання з презентацією на практичному занятті	3	15
Проходження онлайн-курсу з академічної доброчесності	1	5
Тестування	1	5
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

У поточному оцінюванні можуть зараховуватися результати *неформальної освіти* (онлайн чи офлайн курсів, проходження яких підтверджується сертифікатом). За підсумками аналізу представлених результатів викладач приймає рішення про зарахування сертифікату як оцінки за конкретною темою. До рекомендованих для зарахування за дисципліною курсів можуть, зокрема, зараховуватися безкоштовний онлайн курс: «Академічна доброчесність в університеті» URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

На модульну контрольну роботу вноситься 25 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в два бали. Загальна сума за модульну контрольну роботу – 50 балів. Тести стандартизовані (4-5 варіантів відповіді, з яких одна – правильна). Модульна контрольна робота проводиться у системі електронного

навчання Moodle.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного іспиту. Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС. Екзамен складають здобувачі освіти, яких не влаштовує позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку в межах від 35 до 59 балів. Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. З метою підвищення рейтингової оцінки здобувач вищої освіти, за бажанням, може скласти екзамен або залік з дисципліни під час сесії, результат якого визнається остаточним. До семестрового контролю з дисципліни у формі екзамену здобувач освіти допускається у разі, коли його підсумкова модульна оцінка становить не менше 35 балів (за 100-бальною шкалою). Здобувач освіти не допускається до контролю, якщо його підсумкова модульна оцінка становить менше 35 балів або у випадку, коли в установлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні очікуваних результатів навчання, оцінювання яких, згідно із робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися впродовж семестру.

Якщо здобувач освіти не з'явився на екзамен у визначений час, то у відомості обліку успішності викладач записує його підсумкову модульну оцінку при умові, що вона не менша 60 балів, або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів. Здобувачі освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59 балів або, які за результатами модульних контролів не допущені до їх складання, не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Критерії оцінювання підсумкового контролю за дисципліною «Методологія міжнародних економічних досліджень»

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання здобутих знань
90-100	відмінно	A	Заслуговує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
82-89	добре	B	Заслуговує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці,

			має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
74-81	добре	C	Заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.
64-73	задовільно	D	Заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.
60-63	задовільно	E	Заслуговує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
35-59	не задовільно з можливістю повторного складання	FX	Виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
0-34	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	Студент не засвоїв програмний матеріал.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин

Тема 1. Загальна методологія економічних наук

Сутність наукової методології. Мета, завдання, значення, функції методології. Головні функції методології: дескрептивно-методологічна, критично-онтологічна, професійно-етична. Структурні рівні наукової методології. Методологія премодерну: емпіризм, синкретичність, гетерогенність. Методологія постмодерну: трансдисциплінарність, релятивізм, плюралізм, синергізм. Способи використання методології у науковому дослідженні. Принципи загальнонаукової методології. Кількісно-якісні методи методології. Особливості застосування методології у науковому пізнанні та в практичній діяльності. Фільтри в пізнанні та в застосуванні наукових знань.

Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі

Наука як спосіб пізнання світу. Функції науки. Класифікація наук. Особливості сучасної науки. Наукова діяльність і глобалізація науки. Проблема, гіпотеза. Поняття наукової теорії. Стандартна модель наукової теорії. Структура наукових теорій. Методологічні і евристичні принципи побудови теорій. Основні функції наукової теорії. Наукова парадигма. Знання і наука як спосіб пізнання світу. Уявлення про наукове пізнання. Наука і наукове дослідження, (пошукові, фундаментальні та прикладні), (емпіричні, теоретичні, виробничі), теорія, поняття. Операції з поняттями. Поняття наукової школи, наукової революції. Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності. Характеристика наукових революцій.

Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень

Науковий метод. Предмет методології науки. Етапи науково-дослідної роботи. Співвідношення мети і завдань дослідження. Основні елементи методології наукових досліджень. Постановка теми дослідження, проблема, мета й завдання дослідження. Актуальність теми. Функції гіпотези. Наукова новизна. Практична значимість роботи. Поняття, структура і функції програми дослідження у сфері міжнародних економічних відносин. Загальна характеристика методів науки. Класифікація методів наукового дослідження. Технологія наукового дослідження. Методика дослідження. Результати дослідження. Загальнонаукові, спеціальні, теоретичні та емпіричні методи дослідження. Характеристика і функції методів дослідження. Спостереження як метод пізнання. Експеримент як особлива форма наукового пізнання. Прогностичні методи дослідження. Методи експертного оцінювання.

Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка

Системний метод. Системний підхід і системний аналіз. Синергетика як нова концепція наукових досліджень. Самоорганізація систем і синергетика. Синергетичний аналіз складно організованих систем. Особливості синергетичної парадигми: нелінійність, нестійкість, біфуркації, хаос. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма. Стійкість економічної системи, теорія економічних циклів. Конкурентні ділові цикли. Економічний хаос в дискретній системі, хаос моделі міжнародної економіки. Методологія дослідження складних систем. Становлення системного метода досліджень. Специфіка системного метода та класифікація систем. Сутність загальної теорії систем Л. фон Берталанфі. Системні дослідження в сучасній науці. Закони збереження та принципи інваріантності.

Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку

Моделі економічного розвитку. Зміна парадигми економічного розвитку. Сутність теорії лінійних стадій. Теорія зовнішньої залежності. Теорія дуального розвитку. Неокласична теорія

вільного ринку. Концепція ендогенного зростання. Інноваційна теорія економічного розвитку. Економічні системи і моделі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів

Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні

Наукова діяльність, її різновиди. Суб'єкти наукової діяльності. Форми організації наукової діяльності. Структурна організація науки. Наукові установи країни, їх завдання та функції. Напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки. Принципи і форми міжнародного наукового співробітництва України.

Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі, форми науково-дослідної роботи. Організація вузівської науки. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у ВНЗ. Реалізація системи управління науково-дослідною діяльністю вищого навчального закладу (планування, облік, контроль аналіз, прийняття рішень). Система підготовки наукових кадрів.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Інформаційний простір науковця. Національна система науково-технічної інформації. Види та джерела інформації. Технологія роботи з інформаційними джерелами. Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації на ЕОМ. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження. Електронні ресурси. Теорія та практика динамічного читання й раціональної роботи з науковою літературою. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Аналіз наукової літератури з теми дослідження. Електронні ресурси. Електронний пошук наукової інформації. Публікація результатів наукових досліджень. Наукометричні бази публікацій. Імпакт-фактор.

Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин

Напрямок, проблема, тема і завдання у науково-дослідних розробках. Класифікація наукових досліджень. Формулювання мети дослідження. Визначення завдань, об'єкта і предмета досліджень. Формулювання робочої гіпотези. Поняття, структура і функції програми дослідження в сфері міжнародних економічних відносин. Аналіз стану наукової проблеми та узагальнення літератури з теми дослідження. Обґрунтування актуальності дослідження і розуміння новизни власного дослідження з урахуванням уявлень про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Практичне і теоретичне значення результатів запланованого дослідження. Наукова новизна. Методи пошуку наукових рішень при дослідженні умов і тенденції розвитку міжнародних економічних та соціальних процесів та явищ.

Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросовісність та антиплагіат.

Організація роботи над магістерським дослідженням. Добросовісність та антиплагіат. Вибір теми дослідження. Складання плану магістерського дослідження. Структура та характеристика основних розділів наукової роботи. Основні вимоги до оформлення магістерської роботи. Розробка презентації наукового дослідження. Зміст та структура доповіді. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень: критерії, розрахунок .

Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин. Види наукових публікацій, в яких здійснюється публічна апробація результатів дослідження. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Наукова доповідь (повідомлення). Вимоги до оформлення публікації для подання у вітчизняні та світові наукові журнали. Методика визначення індексації наукової публікації за УДК і JEL Classification. Складання звітів з науково-дослідної роботи. Етика наукової діяльності. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. Основні принципи та норми етики науки. Критерії науковості. Показники оцінювання наукової діяльності. Наукометричні бази даних.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин

Лекція 1. Загальна методологія економічних наук

1. Сутність наукової методології. Мета, завдання, значення, функції методології.
2. Структура та рівні методологічного аналізу.
3. Способи використання методології у науковому дослідженні.
4. Принципи загальнонаукової методології.
5. Кількісно-якісні методи методології.
6. Особливості застосування методології у науковому пізнанні та в практичній діяльності.

Лекція 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі

1. Поняття про науку, її сутність, мета, основні функції.
2. Структура науки як системи знань. Класифікація наук.
3. Особливості сучасної науки. Наукова діяльність і глобалізація науки.
4. Поняття наукової теорії. Структура наукових теорій. Основні функції наукової теорії.
5. Наука і наукове дослідження. Види наукових досліджень.
6. Поняття наукової школи, наукової революції. Характеристика наукових революцій.

Лекція 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень.

1. Поняттєвий апарат методології наукових досліджень. Методи дослідження та їх класифікація
2. Загальнонаукові, теоретичні методи дослідження.
3. Методи емпіричного рівня наукових досліджень.
4. Прогностичні методи наукових досліджень.
5. Спеціально (конкретно-економічні) методи наукового дослідження. Підходи та критерії вибору методів в дослідженнях міжнародних економічних відносин.

Лекція 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка.

1. Системний підхід в аналізі економічних явищ і процесів. Сутність загальної теорії систем Л. фон Берталанфі.
2. Синергетична економіка. Особливості синергетичної парадигми: нелінійність, нестійкість, біфуркації, хаос.
3. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.
4. Стійкість економічної системи, теорія економічних циклів. Конкурентні ділові цикли. Економічний хаос в дискретній системі, хаос моделі міжнародної економіки.

Лекція 5. Системи та моделі економічного розвитку

1. Моделі економічного розвитку. Зміна парадигми економічного розвитку.
2. Сутність теорії лінійних стадій. Теорія зовнішньої залежності. Теорія дуального розвитку.
3. Неокласична теорія вільного ринку. Концепція ендогенного зростання. Інноваційна теорія економічного розвитку.
4. Економічні системи і моделі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів

Лекція 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні

1. Наукова діяльність, її різновиди. Суб'єкти наукової діяльності. Форми організації наукової діяльності.
2. Структурна організація науки. Наукові установи країни, їх завдання та функції.
3. Напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки. Принципи і форми міжнародного наукового співробітництва України.
4. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі, форми науково-дослідної роботи. Організація вузівської науки.
5. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у ВНЗ. Система підготовки наукових кадрів.

Лекція 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

1. Національна система науково-технічної інформації. Види та джерела інформації.
2. Організація збору і документальне оформлення інформації.
3. Технологія роботи з інформаційними джерелами.
4. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Лекція 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин

1. Класифікація наукових досліджень.
2. Формулювання мети дослідження. Визначення завдань, об'єкта і предмета досліджень.
3. Аналіз стану наукової проблеми та узагальнення літератури з теми дослідження.
4. Практичне і теоретичне значення результатів запланованого дослідження. Наукова новизна.

Лекція 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросовісність та антиплагіат.

1. Організація роботи над магістерським дослідженням. Вибір теми дослідження. Складання плану магістерського дослідження.
2. Структура та характеристика основних розділів наукової роботи.
3. Основні вимоги до оформлення магістерської роботи.
4. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.
5. Впровадження результатів завершених наукових досліджень
6. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.

Лекція 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.

1. Види наукових публікацій.
2. Методика підготовки і оформлення наукової статті.
3. Методика підготовки і оформлення тез наукової доповіді.
4. Методика визначення індексації наукової публікації за УДК і JEL Classification.
5. Складання звітів з науково-дослідної роботи.
6. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. Основні принципи та норми етики науки
7. Критерії науковості. Показники оцінювання наукової діяльності. Наукометричні бази даних.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна						Заочна					
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.	Самост.	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.	Самост.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження. Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин												
Тема 1. Загальна методологія економічних наук	9	2	2			5	9	1				8
Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі	8	2	1			5	9	1				8
Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень	8	2	1			5	9	1				8
Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка	8	2	1			5	9	1				8
Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку	8	2	1			5	8					8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів												
Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні	7	2				5	9	1				8
Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	9	2	1			6	9	1				8
Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	9	2	1			6	9	1				8
Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросесність та антиплагіат.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.	12	4	2			6	10		2			8
Модульна контрольна робота	2	2										
Разом за модуль	90	24	12	-	-	54	90	8	2			80
Разом за семестр	90	24	12	-	-	54	90	8	2			80

Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Проведення практичних занять з курсу «Методологія міжнародних економічних досліджень» має на меті закріплення та перевірку рівня теоретичних та практичних знань студентів з дисципліни в межах визначеної тематики.

Практичні заняття проводяться в академічних групах шляхом усного опитування, дискусії, тестування, підготовки презентацій по тематиці практичних занять, дидактичних ігор.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальна методологія економічних наук	2	
2	Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі	1	
3	Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень	1	
4	Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка	1	
5	Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку	1	
6	Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	1	
7	Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	1	
8	Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Доброчесність та антиплагіат.	2	
9	Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.	2	2
Разом		12	2

6.3. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді підготовки презентацій, тез наукової доповіді.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Робота з науковими та літературними джерелами.
2. Вивчення додаткової літератури
3. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань
4. Підготовка до практичних занять
5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самодіагностики.
6. Підготовка до підсумкового контролю
7. Проходження онлайн-курсу з академічної доброчесності

№	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<i>Змістовий модуль 1</i>			
1	Сутність та структурні рівні наукової методології.	5	8
2	Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності. Особливості 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності.	5	8
3	Методологія, методика і методи міжнародних економічних досліджень.	5	8
4	Особливості застосування системного методу досліджень в міжнародних економічних відносинах.. Синергетична економіка .Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.	5	8
5	Економічні системи: класифікація і характеристика. Моделі економічного розвитку.	5	8

Змістовий модуль 2			
6	Наука як особливий соціальний інститут та феномен духовної культури. Актуальні проблеми науки XXI ст.	5	8
7	Збір і обробка інформації в процесі організації наукового дослідження. Роль інформаційно-пошукового апарату бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукових досліджень. Особливості опрацювання спеціальної літератури.	6	8
8	Специфіка творчого підходу в організації і здійсненні наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	6	8
9	Критерії виконання магістерського дослідження. Вимоги до оформлення наукової роботи. Підготовка до захисту магістерської роботи. Академічна доброчесність та антиплагіат.	6	8
10	Роль наукової комунікації в сучасній науці. Підготовка та публікація наукових статей та тез наукової доповіді з міжнародних економічних відносин.	6	8
Разом		54	80

Під час вивчення навчальної дисципліни всім студентам рекомендується пройти онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті» (URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>)

6.4. Індивідуальні завдання

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише есе (реферат) або готує презентації-кейси. Підготовка есе (реферату) – один з етапів вивчення курсу «**Методологія міжнародних економічних досліджень**». Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок аналітичної роботи з певної теми на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Студент обирає тему есе з запропонованого переліку та узгоджує її з лектором. Дублювання тем рефератів (вибір студентами однакових тем) забороняється:

Реферат є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент має показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати підібрані матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел та фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Виконання рефератів як одна із форм самостійної роботи включає такі етапи:

1. Вибір теми реферату:
підбір та вивчення загальної та спеціальної літератури по темі;
складання плану реферату;
написання тексту реферату та оформлення списку використаної літератури.
2. При написанні реферату студент зобов'язаний максимально використати наявні джерела по темі, зокрема, монографічну літературу, наукові публікації та навчальні підручники. При їх використанні в тексті повинні бути зроблені посилання на ці джерела у відповідності з чинними вимогами та стандартами.
3. На початку реферату повинен бути план з 2-3-х питань, що підпорядковані розкриттю теми.
4. У кінці реферату необхідно подати список використаної літератури по темі.
5. Тема реферату вважається розкритою при логічному та послідовному висвітленні питань плану.
6. Обсяг реферату – 7-10 сторінок машинопису.

Тематика есе (наукових рефератів)

Реферати з «Методології міжнародних економічних досліджень»

1. Сутність та структурні рівні наукової методології.
2. Сутність науки та завдання методології. Головні функції методології.
3. Основні етапи становлення та розвитку науки. Наукові революції.
4. Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності.
5. Особливості 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності.
6. Методологія, методика і методи міжнародних економічних досліджень.
7. Моделі економічного розвитку.
8. Синергетична економіка.
9. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.
10. Системний метод в економічній науці.
11. Економічні системи: класифікація і характеристика.
12. Модель лінійних стадій розвитку (зростання).
13. Теорія структурних трансформацій.
14. Теорія зовнішньої залежності.
15. Теорія ендогенного зростання.
16. Інноваційна модель економічного розвитку.
17. Інформаційне суспільство.
18. Теорія економічних циклів.
19. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні
20. Види та ознаки наукового дослідження.
21. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Види та джерела інформації.
22. Етика наукової діяльності.
23. Поняття та принципи наукової організації праці (НОП).
24. Публікація результатів наукових досліджень. Наукометричні бази публікацій.
25. Особливості наукового знання за В. І. Вернадським.
26. Наука як особливий соціальний інститут та феномен духовної культури.
27. Поглиблення та поширення процесів математизації та комп'ютеризації наук.
28. Етапи історичного розвитку науки в процесі її виникнення і функціонування.
29. Зміна типів наукової раціональності в історії науки.
30. Наука за часів доби Відродження.
31. Особливості науки Нового часу.
32. Зародження і розвиток класичної науки в період Нового часу.
33. Наука в системі техногенної цивілізації.
34. Персональна етика вченого.
35. Етична складова постнекласичної науки.
36. Актуальні проблеми науки ХХІ ст.
37. Емпіризм і схоластичне теоретизування.
38. Екологічна етика.
39. Специфіка засад науки і історичні типи наукової раціональності.
40. Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу — від незмінності до глобального еволюціонізму.
41. Філософські засади сучасної наукової картини світу: причинність і детермінізм.
42. Динамічний хаос як єдність порядку і безладу.
43. Філософські засади сучасної наукової картини світу: простір і час.
44. Зміна ставлення людини до природи в контексті постнекласичної науки.
45. Нелінійне мислення як новий стиль наукового мислення.
46. Тенденції до інтеграції та диференціації знання у сучасній науці.
47. Міждисциплінарність як характерна риса сучасних наукових досліджень.
48. Проблема цінностей у науковому пізнанні.

49. Моральні установки в межах науки і відповідальність вченого перед науковим співтовариством.
50. Моральні проблеми використання результатів досліджень і відповідальність вчених перед суспільством.
51. Однобічність сцієнтизму і антисцієнтизму як крайніх поглядів на роль науки.
52. Інформаційне забезпечення організації наукових досліджень.
53. Збір і обробка інформації в процесі організації наукового дослідження.
54. Класична схема отримання інформації за темою наукового дослідження.
55. Роль інформаційно-пошукового апарату бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукових досліджень.
56. Особливості опрацювання спеціальної літератури.
57. Індекс цитування та його роль в інформаційному забезпеченні наукових досліджень.
58. Можливості отримання наукової інформації за допомогою Інтернет-технологій.
59. Специфіка творчого підходу в організації наукового дослідження.
60. Роль наукової комунікації в сучасній науці.
61. Проблема підвищення ефективності наукових досліджень.
62. Проблема авторського права, захист авторських прав.
63. Проблема плагіату і правила його уникнення.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: проектор.

Обладнання: ноутбуки, смартфони, проектор для демонстрації презентацій.

Програмне забезпечення: при дистанційному навчанні для проведення лекційних і практичних занять використовуємо платформи Google Meet і Google Classroom, для проведення модульних контрольних робіт і заліку – систему електронного навчання УжНУ- платформу Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. *Урядовий кур'єр*. 2014 р. № 21.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 р. URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Академічне письмо: навчальний посібник / укладачі: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056109.pdf>
4. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
5. Бруханський Р. Ф., *Методологія наукових досліджень: навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування)*. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
6. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. *Методологія наукових досліджень*. К.: Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібник*. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. *Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра студентами спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» / Укладачі: д.е.н., доц.Заяць О.І., д.е.н., проф.Король М.М., к.е.н., доц. Кушнір Н.О.. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2024. 68 с.*

9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. *Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник*. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
10. Яворська Т.І. *Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій*. Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с.

Допоміжна література

1. Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. *Методологія економічних досліджень: підручник*. К.: Знання, 2015. 311 с.
2. *Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка / За ред. О.І. Рогача*. К., 2020.
3. Вірченко В. Синергетичний підхід в економічних дослідженнях. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/01/110_9.pdf
4. Галян О.В. *Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання*. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с.
5. Домбровський О.Г. Економічна система у вимірах синергетики: часовопросторовий контекст. *Ефективна економіка*. 2013. №2. С. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1788>
6. Олемской О.І., Ющенко О.В., Кохан С.В.. Синергетична модель економічної структури суспільства. *Журнал фізичних досліджень*. 2004. т. 8. № 3. С. 268–278. JOURNAL OF PHYSICAL STUDIES v. 8, No. 3 (2004) p. 268–278. URL: https://physics.lnu.edu.ua/jps/2004/3/pdf/268_278.pdf
7. Староста В. І. *Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб.* Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
8. Тульчинська С.О. Синергетична парадигма розвитку економіки знань. *Актуальні проблеми економіки та управління: Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. URL: <https://economy.kpi.ua/uk/node/227>
9. Філіпенко А.С. *Міжнародна політична економія: навч. посіб.* К., ВПЦ «Київський університет», 2021. 256 с.
10. Ходаківський Є. І., Данилко В.К., Цаль-Цалько Ю.С. *Методологія наукових досліджень в парадигмі синергетики: монографія / За заг. ред. Є. І. Ходаківського*. Житомир: Житомирський держ. технол. ун-т, 2009. 340 с.
11. Шевчик О. Г. Проблема синергетики в економіці: сучасні наукові дослідження. *Економіка*. Випуск 24'2014. С.18-23. URL: <https://enquir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7385/Szewczyk.pdf?sequence=1>

1. Arbnor I., Bjerke B. *Methodology for creating business knowledge*. – Los Angeles, 2009.
2. *International Political Economy. Debating the Past, Present and Future*. Ed. by N.Phillips, and C. Weaver. –London & New York, 2011.
3. *Internationalization of the World Economy: current trends / Ed. by E. Siskos and O. Rogach*. Kastoria, 2020.
4. Keizer P. *Multidisciplinary Economics. A Methodological Account*. – Oxford University Press, 2015.
5. Leonard R. Von Neumann, Morgenstern, and the Creation of Game Theory. From Chess to Social Science, 1900-1960. Cambridge University Press, 2010.
6. Perri G & Chr. Bellamy. *Principles of methodology. Research design in Social science*. – Los Angeles, 2012.
7. Salvatore D. *International Economics. Trade and Finance*. – Singapore, 2014.
8. Schwab K. *The Fourth Industrial Revolution*. Geneva, 2017.
9. Skousen M. *Economic Logic. Fourth Edition*. Washington DC, 2014.
10. Tarscott D. and Tarscott A. *Blockchain revolution. How the technology behind bitcoin and other cryptocurrencies is changing the World*. New York, 2018.
11. *Teaching Benefit-Cost Analysis. Tools of the Trade / Ed. by S. Farrow*. Cheltenham, 2018.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний архів-репозитарій УжНУ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
2. ВУМ-online. Українська онлайн-платформа громадянської освіти. URL: <https://vumonline.ua>
3. Bloomberg. Інформаційний портал. URL: <https://www.bloomberg.com>
4. Courséra. Освітні онлайн курси. URL: <https://www.coursera.org>
5. Prometheus. Платформа онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>
6. Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті (URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>)
7. Онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті» (URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>)

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» ФАКУЛЬТЕТ
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

міжнародних економічних відносин

_____ проф. Палінчак М.М.

« ____ » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	С соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	С1.02 Міжнародні економічні відносини
Освітньо-професійна програма	«Міжнародні економічні відносини»
Статус дисципліни	обов'язкова (нормативна)
Мова навчання	- українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **С соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини** спеціальності **С1 Економіка та міжнародні економічні відносини** предметної спеціальності (спеціалізації) **С1.02 Міжнародні економічні відносини** освітньо-професійної програми «**Міжнародні економічні відносини**».

Розробник: к. філол. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин **Рошко С.М.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № _____ від «____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних
відносин

протокол № _____ від «____» _____ 20__ р.

Голова науково-методичної комісії _____ доц. Ерфан Є.А.

©Рошко С.М., 20__ р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20__ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,1 самостійної роботи студента – 5,5 для заочної форми навчання: самостійної роботи студента – 8	2	2
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	12	2
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний іспит	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**» є подати студентам широке наукове уявлення про роль методології в науковому пізнанні та практичній діяльності, прищепити їм практичні навички щодо здійснення творчого пошуку у дослідженні складних явищ і процесів, що відбуваються у світовому господарстві і міжнародних економічних відносинах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК10. Здатність виявляти тенденції розвитку міжнародних фінансових та інвестиційних ринків, розуміти технологію прийняття рішень для розробки тактики поведінки держави і компаній у міжнародному фінансовому середовищі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-професійної програми (ОПП):

ОК6 Управління міжнародними проектами і програмами

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародний бізнес**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.	ПРН1.
Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.	ПРН2.
Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне	ПРН3.

забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	
Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.	ПРН4.
Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.	ПРН6.
Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження	ПРН8.
Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.	ПРН14.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методологія міжнародних економічних досліджень**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здобути необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.	ПРН1.
Навчитися креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.	ПРН2.
Вміти систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	ПРН3.
Навчитися приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин та, зокрема міжнародного бізнесу, за невизначених умов і вимог.	ПРН4.
Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, які стосуються проблематики власного магістерського дослідження.	ПРН6.
Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.	ПРН8.
Освоїти вимоги до підготовки і публікації наукових тез наукової доповіді і наукової статті, подати до публікації наукову статтю за результатами магістерського дослідження.	ПРН14.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, тестування, презентації, підготовка і захист есе, модульна

контрольна робота, іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, тестовий контроль, захист есе (рефератів), презентації по темах навчальної дисципліни

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (тести)

Форма підсумкового семестрового контролю: тестовий контроль (іспит)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
1 модуль (50)											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

*Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне підсумкових оцінок за практичні заняття, виконання самостійних контрольних робіт, індивідуального завдання та модульної контрольної роботи;

**оцінка за самостійне виконання індивідуального завдання враховується у поточному контролі

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття у формі усного опитування	5	25
Виконання індивідуального завдання з презентацією на практичному занятті	3	15
Проходження онлайн-курсу з академічної доброчесності	1	5
Тестування	1	5
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

У поточному оцінюванні можуть зараховуватися результати *неформальної освіти* (онлайн чи офлайн курсів, проходження яких підтверджується сертифікатом). За підсумками аналізу представлених результатів викладач приймає рішення про зарахування сертифікату як оцінки за конкретною темою. До рекомендованих для зарахування за дисципліною курсів можуть, зокрема, зараховуватися безкоштовний онлайн курс: «Академічна доброчесність в університеті» URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

На модульну контрольну роботу вноситься 25 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в два бали. Загальна сума за модульну контрольну роботу – 50 балів. Тести стандартизовані (4-5 варіантів відповіді, з яких одна – правильна). Модульна контрольна робота проводиться у системі електронного

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного іспиту. Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС. Екзамен складають здобувачі освіти, яких не влаштовує позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку в межах від 35 до 59 балів. Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. З метою підвищення рейтингової оцінки здобувач вищої освіти, за бажанням, може скласти екзамен або залік з дисципліни під час сесії, результат якого визнається остаточним. До семестрового контролю з дисципліни у формі екзамену здобувач освіти допускається у разі, коли його підсумкова модульна оцінка становить не менше 35 балів (за 100-бальною шкалою). Здобувач освіти не допускається до контролю, якщо його підсумкова модульна оцінка становить менше 35 балів або у випадку, коли в установлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні очікуваних результатів навчання, оцінювання яких, згідно із робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися впродовж семестру.

Якщо здобувач освіти не з'явився на екзамен у визначений час, то у відомості обліку успішності викладач записує його підсумкову модульну оцінку при умові, що вона не менша 60 балів, або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів. Здобувачі освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59 балів або, які за результатами модульних контролів не допущені до їх складання, не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Критерії оцінювання підсумкового контролю за дисципліною «Методологія міжнародних економічних досліджень»

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання здобутих знань
90-100	відмінно	A	Заслуговує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
82-89	добре	B	Заслуговує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці,

			має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
74-81	добре	C	Заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.
64-73	задовільно	D	Заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.
60-63	задовільно	E	Заслуговує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
35-59	не задовільно з можливістю повторного складання	FX	Виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
0-34	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	Студент не засвоїв програмний матеріал.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин

Тема 1. Загальна методологія економічних наук

Сутність наукової методології. Мета, завдання, значення, функції методології. Головні функції методології: дескрептивно-методологічна, критично-онтологічна, професійно-етична. Структурні рівні наукової методології. Методологія премодерну: емпіризм, синкретичність, гетерогенність. Методологія постмодерну: трансдисциплінарність, релятивізм, плюралізм, синергізм. Способи використання методології у науковому дослідженні. Принципи загальнонаукової методології. Кількісно-якісні методи методології. Особливості застосування методології у науковому пізнанні та в практичній діяльності. Фільтри в пізнанні та в застосуванні наукових знань.

Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі

Наука як спосіб пізнання світу. Функції науки. Класифікація наук. Особливості сучасної науки. Наукова діяльність і глобалізація науки. Проблема, гіпотеза. Поняття наукової теорії. Стандартна модель наукової теорії. Структура наукових теорій. Методологічні і евристичні принципи побудови теорій. Основні функції наукової теорії. Наукова парадигма. Знання і наука як спосіб пізнання світу. Уявлення про наукове пізнання. Наука і наукове дослідження, (пошукові, фундаментальні та прикладні), (емпіричні, теоретичні, виробничі), теорія, поняття. Операції з поняттями. Поняття наукової школи, наукової революції. Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності. Характеристика наукових революцій.

Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень

Науковий метод. Предмет методології науки. Етапи науково-дослідної роботи. Співвідношення мети і завдань дослідження. Основні елементи методології наукових досліджень. Постановка теми дослідження, проблема, мета й завдання дослідження. Актуальність теми. Функції гіпотези. Наукова новизна. Практична значимість роботи. Поняття, структура і функції програми дослідження у сфері міжнародних економічних відносин. Загальна характеристика методів науки. Класифікація методів наукового дослідження. Технологія наукового дослідження. Методика дослідження. Результати дослідження. Загальнонаукові, спеціальні, теоретичні та емпіричні методи дослідження. Характеристика і функції методів дослідження. Спостереження як метод пізнання. Експеримент як особлива форма наукового пізнання. Прогностичні методи дослідження. Методи експертного оцінювання.

Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка

Системний метод. Системний підхід і системний аналіз. Синергетика як нова концепція наукових досліджень. Самоорганізація систем і синергетика. Синергетичний аналіз складно організованих систем. Особливості синергетичної парадигми: нелінійність, нестійкість, біфуркації, хаос. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма. Стійкість економічної системи, теорія економічних циклів. Конкурентні ділові цикли. Економічний хаос в дискретній системі, хаос моделі міжнародної економіки. Методологія дослідження складних систем. Становлення системного метода досліджень. Специфіка системного метода та класифікація систем. Сутність загальної теорії систем Л. фон Берталанфі. Системні дослідження в сучасній науці. Закони збереження та принципи інваріантності.

Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку

Моделі економічного розвитку. Зміна парадигми економічного розвитку. Сутність теорії лінійних стадій. Теорія зовнішньої залежності. Теорія дуального розвитку. Неокласична теорія

вільного ринку. Концепція ендогенного зростання. Інноваційна теорія економічного розвитку. Економічні системи і моделі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів

Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні

Наукова діяльність, її різновиди. Суб'єкти наукової діяльності. Форми організації наукової діяльності. Структурна організація науки. Наукові установи країни, їх завдання та функції. Напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки. Принципи і форми міжнародного наукового співробітництва України.

Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі, форми науково-дослідної роботи. Організація вузівської науки. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у ВНЗ. Реалізація системи управління науково-дослідною діяльністю вищого навчального закладу (планування, облік, контроль аналіз, прийняття рішень). Система підготовки наукових кадрів.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Інформаційний простір науковця. Національна система науково-технічної інформації. Види та джерела інформації. Технологія роботи з інформаційними джерелами. Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації на ЕОМ. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження. Електронні ресурси. Теорія та практика динамічного читання й раціональної роботи з науковою літературою. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Аналіз наукової літератури з теми дослідження. Електронні ресурси. Електронний пошук наукової інформації. Публікація результатів наукових досліджень. Наукометричні бази публікацій. Імпакт-фактор.

Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин

Напрямок, проблема, тема і завдання у науково-дослідних розробках. Класифікація наукових досліджень. Формулювання мети дослідження. Визначення завдань, об'єкта і предмета досліджень. Формулювання робочої гіпотези. Поняття, структура і функції програми дослідження в сфері міжнародних економічних відносин. Аналіз стану наукової проблеми та узагальнення літератури з теми дослідження. Обґрунтування актуальності дослідження і розуміння новизни власного дослідження з урахуванням уявлень про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Практичне і теоретичне значення результатів запланованого дослідження. Наукова новизна. Методи пошуку наукових рішень при дослідженні умов і тенденції розвитку міжнародних економічних та соціальних процесів та явищ.

Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросесність та антиплагіат.

Організація роботи над магістерським дослідженням. Добросесність та антиплагіат. Вибір теми дослідження. Складання плану магістерського дослідження. Структура та характеристика основних розділів наукової роботи. Основні вимоги до оформлення магістерської роботи. Розробка презентації наукового дослідження. Зміст та структура доповіді. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень: критерії, розрахунок .

Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин. Види наукових публікацій, в яких здійснюється публічна апробація результатів дослідження. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Наукова доповідь (повідомлення). Вимоги до оформлення публікації для подання у вітчизняні та світові наукові журнали. Методика визначення індексації наукової публікації за УДК і JEL Classification. Складання звітів з науково-дослідної роботи. Етика наукової діяльності. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. Основні принципи та норми етики науки. Критерії науковості. Показники оцінювання наукової діяльності. Наукометричні бази даних.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин

Лекція 1. Загальна методологія економічних наук

1. Сутність наукової методології. Мета, завдання, значення, функції методології.
2. Структура та рівні методологічного аналізу.
3. Способи використання методології у науковому дослідженні.
4. Принципи загальнонаукової методології.
5. Кількісно-якісні методи методології.
6. Особливості застосування методології у науковому пізнанні та в практичній діяльності.

Лекція 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі

1. Поняття про науку, її сутність, мета, основні функції.
2. Структура науки як системи знань. Класифікація наук.
3. Особливості сучасної науки. Наукова діяльність і глобалізація науки.
4. Поняття наукової теорії. Структура наукових теорій. Основні функції наукової теорії.
5. Наука і наукове дослідження. Види наукових досліджень.
6. Поняття наукової школи, наукової революції. Характеристика наукових революцій.

Лекція 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень.

1. Поняттєвий апарат методології наукових досліджень. Методи дослідження та їх класифікація
2. Загальнонаукові, теоретичні методи дослідження.
3. Методи емпіричного рівня наукових досліджень.
4. Прогностичні методи наукових досліджень.
5. Спеціально (конкретно-економічні) методи наукового дослідження. Підходи та критерії вибору методів в дослідженнях міжнародних економічних відносин.

Лекція 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка.

1. Системний підхід в аналізі економічних явищ і процесів. Сутність загальної теорії систем Л. фон Берталанфі.
2. Синергетична економіка. Особливості синергетичної парадигми: нелінійність, нестійкість, біфуркації, хаос.
3. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.
4. Стійкість економічної системи, теорія економічних циклів. Конкурентні ділові цикли. Економічний хаос в дискретній системі, хаос моделі міжнародної економіки.

Лекція 5. Системи та моделі економічного розвитку

1. Моделі економічного розвитку. Зміна парадигми економічного розвитку.
2. Сутність теорії лінійних стадій. Теорія зовнішньої залежності. Теорія дуального розвитку.
3. Неокласична теорія вільного ринку. Концепція ендогенного зростання. Інноваційна теорія економічного розвитку.
4. Економічні системи і моделі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів

Лекція 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні

1. Наукова діяльність, її різновиди. Суб'єкти наукової діяльності. Форми організації наукової діяльності.
2. Структурна організація науки. Наукові установи країни, їх завдання та функції.
3. Напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки. Принципи і форми міжнародного наукового співробітництва України.
4. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі, форми науково-дослідної роботи. Організація вузівської науки.
5. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у ВНЗ. Система підготовки наукових кадрів.

Лекція 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

1. Національна система науково-технічної інформації. Види та джерела інформації.
2. Організація збору і документальне оформлення інформації.
3. Технологія роботи з інформаційними джерелами.
4. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Лекція 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин

1. Класифікація наукових досліджень.
2. Формулювання мети дослідження. Визначення завдань, об'єкта і предмета досліджень.
3. Аналіз стану наукової проблеми та узагальнення літератури з теми дослідження.
4. Практичне і теоретичне значення результатів запланованого дослідження. Наукова новизна.

Лекція 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросовісність та антиплагіат.

1. Організація роботи над магістерським дослідженням. Вибір теми дослідження. Складання плану магістерського дослідження.
2. Структура та характеристика основних розділів наукової роботи.
3. Основні вимоги до оформлення магістерської роботи.
4. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.
5. Впровадження результатів завершених наукових досліджень
6. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.

Лекція 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.

1. Види наукових публікацій.
2. Методика підготовки і оформлення наукової статті.
3. Методика підготовки і оформлення тез наукової доповіді.
4. Методика визначення індексації наукової публікації за УДК і JEL Classification.
5. Складання звітів з науково-дослідної роботи.
6. Поняття та основні складові етики наукової діяльності. Основні принципи та норми етики науки
7. Критерії науковості. Показники оцінювання наукової діяльності. Наукометричні бази даних.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна						Заочна					
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.	Самост.	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд.	Самост.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Методологічні основи наукового дослідження. Теоретичні основи дослідження міжнародних економічних відносин												
Тема 1. Загальна методологія економічних наук	9	2	2			5	9	1				8
Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі	8	2	1			5	9	1				8
Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень	8	2	1			5	9	1				8
Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка	8	2	1			5	9	1				8
Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку	8	2	1			5	8					8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Організація, проведення та оформлення наукових досліджень та їх результатів												
Тема 6. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні	7	2				5	9	1				8
Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	9	2	1			6	9	1				8
Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	9	2	1			6	9	1				8
Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросесність та антиплагіат.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.	12	4	2			6	10		2			8
Модульна контрольна робота	2	2										
Разом за модуль	90	24	12	-	-	54	90	8	2			80
Разом за семестр	90	24	12	-	-	54	90	8	2			80

Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Проведення практичних занять з курсу «Методологія міжнародних економічних досліджень» має на меті закріплення та перевірку рівня теоретичних та практичних знань студентів з дисципліни в межах визначеної тематики.

Практичні заняття проводяться в академічних групах шляхом усного опитування, дискусії, тестування, підготовки презентацій по тематиці практичних занять, дидактичних ігор.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальна методологія економічних наук	2	
2	Тема 2. Наука і наукові дослідження у сучасному світі	1	
3	Тема 3. Науковий метод. Методологія та методи міжнародних економічних досліджень	1	
4	Тема 4. Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем. Синергетична економіка	1	
5	Тема 5. Системи та моделі економічного розвитку	1	
6	Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	1	
7	Тема 8. Логіка і планування наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	1	
8	Тема 9. Технологія роботи над магістерським дослідженням. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Добросесність та антиплагіат.	2	
9	Тема 10. Підготовка та публікація результатів наукових досліджень з міжнародних економічних відносин.	2	2
Разом		12	2

6.3. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді підготовки презентацій, тез наукової доповіді.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Робота з науковими та літературними джерелами.
2. Вивчення додаткової літератури
3. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань
4. Підготовка до практичних занять
5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самодіагностики.
6. Підготовка до підсумкового контролю
7. Проходження онлайн-курсу з академічної доброчесності

№	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1	Сутність та структурні рівні наукової методології.	5	8
2	Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності. Особливості 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності.	5	8
3	Методологія, методика і методи міжнародних економічних досліджень.	5	8
4	Особливості застосування системного методу досліджень в міжнародних економічних відносинах.. Синергетична економіка .Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.	5	8
5	Економічні системи: класифікація і характеристика. Моделі економічного розвитку.	5	8

Змістовий модуль 2			
6	Наука як особливий соціальний інститут та феномен духовної культури. Актуальні проблеми науки XXI ст.	5	8
7	Збір і обробка інформації в процесі організації наукового дослідження. Роль інформаційно-пошукового апарату бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукових досліджень. Особливості опрацювання спеціальної літератури.	6	8
8	Специфіка творчого підходу в організації і здійсненні наукового дослідження з міжнародних економічних відносин	6	8
9	Критерії виконання магістерського дослідження. Вимоги до оформлення наукової роботи. Підготовка до захисту магістерської роботи. Академічна доброчесність та антиплагиат.	6	8
10	Роль наукової комунікації в сучасній науці. Підготовка та публікація наукових статей та тез наукової доповіді з міжнародних економічних відносин.	6	8
Разом		54	80

Під час вивчення навчальної дисципліни всім студентам рекомендується пройти онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті» (URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>)

6.4. Індивідуальні завдання

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише есе (реферат) або готує презентації-кейси. Підготовка есе (реферату) – один з етапів вивчення курсу «**Методологія міжнародних економічних досліджень**». Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок аналітичної роботи з певної теми на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Студент обирає тему есе з запропонованого переліку та узгоджує її з лектором. Дублювання тем рефератів (вибір студентами однакових тем) забороняється:

Реферат є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент має показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати підібрані матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел та фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Виконання рефератів як одна із форм самостійної роботи включає такі етапи:

1. Вибір теми реферату:
підбір та вивчення загальної та спеціальної літератури по темі;
складання плану реферату;
написання тексту реферату та оформлення списку використаної літератури.
2. При написанні реферату студент зобов'язаний максимально використати наявні джерела по темі, зокрема, монографічну літературу, наукові публікації та навчальні підручники. При їх використанні в тексті повинні бути зроблені посилання на ці джерела у відповідності з чинними вимогами та стандартами.
3. На початку реферату повинен бути план з 2-3-х питань, що підпорядковані розкриттю теми.
4. У кінці реферату необхідно подати список використаної літератури по темі.
5. Тема реферату вважається розкритою при логічному та послідовному висвітленні питань плану.
6. Обсяг реферату – 7-10 сторінок машинопису.

Тематика есе (наукових рефератів)

Реферати з «Методології міжнародних економічних досліджень»

1. Сутність та структурні рівні наукової методології.
2. Сутність науки та завдання методології. Головні функції методології.
3. Основні етапи становлення та розвитку науки. Наукові революції.
4. Глобальні наукові революції і типи наукової раціональності.
5. Особливості 4-ої глобальної наукової революції та постнекласичного типу наукової раціональності.
6. Методологія, методика і методи міжнародних економічних досліджень.
7. Моделі економічного розвитку.
8. Синергетична економіка.
9. Особливості постнекласичної науки, постнекласична економічна парадигма.
10. Системний метод в економічній науці.
11. Економічні системи: класифікація і характеристика.
12. Модель лінійних стадій розвитку (зростання).
13. Теорія структурних трансформацій.
14. Теорія зовнішньої залежності.
15. Теорія ендогенного зростання.
16. Інноваційна модель економічного розвитку.
17. Інформаційне суспільство.
18. Теорія економічних циклів.
19. Організація наукової діяльності та наукових досліджень в Україні
20. Види та ознаки наукового дослідження.
21. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Види та джерела інформації.
22. Етика наукової діяльності.
23. Поняття та принципи наукової організації праці (НОП).
24. Публікація результатів наукових досліджень. Наукометричні бази публікацій.
25. Особливості наукового знання за В. І. Вернадським.
26. Наука як особливий соціальний інститут та феномен духовної культури.
27. Поглиблення та поширення процесів математизації та комп'ютеризації наук.
28. Етапи історичного розвитку науки в процесі її виникнення і функціонування.
29. Зміна типів наукової раціональності в історії науки.
30. Наука за часів доби Відродження.
31. Особливості науки Нового часу.
32. Зародження і розвиток класичної науки в період Нового часу.
33. Наука в системі техногенної цивілізації.
34. Персональна етика вченого.
35. Етична складова постнекласичної науки.
36. Актуальні проблеми науки ХХІ ст.
37. Емпіризм і схоластичне теоретизування.
38. Екологічна етика.
39. Специфіка засад науки і історичні типи наукової раціональності.
40. Зміна засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу — від незмінності до глобального еволюціонізму.
41. Філософські засади сучасної наукової картини світу: причинність і детермінізм.
42. Динамічний хаос як єдність порядку і безладу.
43. Філософські засади сучасної наукової картини світу: простір і час.
44. Зміна ставлення людини до природи в контексті постнекласичної науки.
45. Нелінійне мислення як новий стиль наукового мислення.
46. Тенденції до інтеграції та диференціації знання у сучасній науці.
47. Міждисциплінарність як характерна риса сучасних наукових досліджень.
48. Проблема цінностей у науковому пізнанні.

49. Моральні установки в межах науки і відповідальність вченого перед науковим співтовариством.
50. Моральні проблеми використання результатів досліджень і відповідальність вчених перед суспільством.
51. Однобічність сциєнтизму і антисциєнтизму як крайніх поглядів на роль науки.
52. Інформаційне забезпечення організації наукових досліджень.
53. Збір і обробка інформації в процесі організації наукового дослідження.
54. Класична схема отримання інформації за темою наукового дослідження.
55. Роль інформаційно-пошукового апарату бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукових досліджень.
56. Особливості опрацювання спеціальної літератури.
57. Індекс цитування та його роль в інформаційному забезпеченні наукових досліджень.
58. Можливості отримання наукової інформації за допомогою Інтернет-технологій.
59. Специфіка творчого підходу в організації наукового дослідження.
60. Роль наукової комунікації в сучасній науці.
61. Проблема підвищення ефективності наукових досліджень.
62. Проблема авторського права, захист авторських прав.
63. Проблема плагіату і правила його уникнення.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: проектор.

Обладнання: ноутбуки, смартфони, проектор для демонстрації презентацій.

Програмне забезпечення: при дистанційному навчанні для проведення лекційних і практичних занять використовуємо платформи Google Meet і Google Classroom, для проведення модульних контрольних робіт і заліку – систему електронного навчання УжНУ- платформу Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. *Урядовий кур'єр*. 2014 р. № 21.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 р. URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Академічне письмо: навчальний посібник / укладачі: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056109.pdf>
4. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
5. Бруханський Р. Ф., *Методологія наукових досліджень: навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування)*. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
6. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. *Методологія наукових досліджень*. К.: Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посібник*. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. *Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра студентами спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» / Укладачі: д.е.н., доц.Заяць О.І., д.е.н., проф.Король М.М., к.е.н., доц. Кушнір Н.О.. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2024. 68 с.*

9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
10. Яворська Т.І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с.

Допоміжна література

1. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с.
2. Староста В. І. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
3. Філіпенко А.С. Міжнародна політична економія: навч. посіб. К., ВПЦ «Київський університет», 2021. 256 с.
4. Internationalization of the World Economy: current trends / Ed. by E. Siskos and O. Rogach. Kastoria, 2020.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний архів-репозитарій УжНУ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
2. ВУМ-online. Українська онлайн-платформа громадянської освіти. URL: <https://vumonline.ua>
3. Bloomberg. Інформаційний портал. URL: <https://www.bloomberg.com>
4. Courséra. Освітні онлайн курси. URL: <https://www.coursera.org>
5. Prometheus. Платформа онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>
6. Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті (URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>)
7. Онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті» (URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>)

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)